

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра документознавства і музейної справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації

проф. Гаврилюк Є. В.

Протокол № _____ від 14.10.2018 р.

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни
ІСТОРИОГРАФІЯ ТА ДЖЕРЕЛА МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ
підготовки магістра
спеціальності 027 Музєєзнавство, пам'яткознавство
освітньої програми (спеціалізації) Музєєзнавство,
пам'яткознавство, культурний туризм

Луцьк – 2018

Програма навчальної дисципліни «Історіографія та джерела музейної справи» підготовки магістра, спеціальності 027 «Музєєзнавство, пам'яткознавство», освітньої програми «Музєєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм».

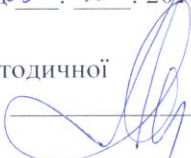
Розробник: Чибирак С. В., старший викладач кафедри документознавства і музейної справи, кандидат історичних наук.

Рецензент: Кінд-Войтюк Н. В. – кандидат історичних наук, доцент кафедри новітньої історії України Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри документознавства і музейної справи протокол № 2 від 18 вересня 2018 р.

Завідувач кафедри: (Бондаренко Г. В.).

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету історії, політології та національної безпеки протокол № 3 від 05 . 10 . 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (Шваб А. Г.).

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	02 Культура і мистецтво 027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство»	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4	Освітня програма «Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм»	Рік підготовки 6 Семестр 11-ий Лекції 12 год. Практичні (семінари) 24 год.
ІНДЗ: €	Магістр	Лабораторні 0 год. Консультації 8 год. Самостійна робота 76 год. Форма контролю: залік

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	02 Культура і мистецтво	Вибіркова

	027 «Музеєзнавство, пам'яткознавство»	
Кількість годин/кредитів 120/4	Освітня програма «Музеєзнавство, пам'яткознавство, культурний туризм»	Рік підготовки 7
		Семестр 13-ий
ІНДЗ: €	Магістр	Лекції 10 год.
		Практичні (семінари) 10 год.
		Лабораторні 0 год.
		Консультації 14 год.
		Самостійна робота 86 год.
		Форма контролю: залік

2.АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дисципліна «Історіографія та джерела музейної справи» належить до переліку вибірових навчальних дисциплін і спрямована на: вивчення основних понять історіографії та джерелознавства музейної справи; формування узагальнених знань про джерела та дослідження з історії музейної справи на різних етапах її розвитку; ознайомлення із зарубіжними та вітчизняними дослідженнями з історіографії та джерел музейної справи; розгляд сучасних підходів до розвитку музейної справи у світі та в Україні, ставлення до музейного предмету; знання особливостей українського та світового нормативно-правового регулювання діяльності музеїв та охорони пам'яток історії та культури.

3.КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях: загальних питаннях з історіографії та джерелознавства; науково та логічно формулювати власну думку за допомогою понятійного апарату; виявлятимуть та знатимуть специфіку роботи із різними видами джерел; вмітимуть застосовувати відповідні методи та методику наукового

дослідження; демонструватимуть здатність аналізувати основні історіографічні праці з проблем музейної справи; застосовувати теоретичні знання у професійній діяльності (зокрема, під час написання наукових публікацій, а також застосовувати знання основних музейних концепцій в межах сучасних проблем).

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. (Семін.)	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Історіографія музейної справи					
Тема 1. Історіографія музейної справи як наука.	6	2		4	
Тема 2. Наукові історичні школи.	6		2	4	
Тема 3. Методи історичного дослідження.	8		2	4	2
Тема 4. Методика історичної науки.	8		2	4	2
Тема 5. Становлення та основні підходи в історіографії музейної справи.	8		2	6	
Тема 6. Зарубіжна історіографія музейної справи.	8	2		6	
Тема 7. Вітчизняна історіографія музейної справи.	8	2		6	
Тема 8. Дослідження окремих аспектів діяльності музеїв.	6		4	2	

Тема 9. Фахові видання музейної справи.	6		2	4	
Разом за модулем 1	64	6	14	40	4
Змістовий модуль 2. Джерела музейної справи.					
Тема 10. Музейне джерелознавство: загальні питання.	4	2		2	
Тема 11. Словесні джерела.	4		2	2	
Тема 12. Речові джерела.	4		2	2	
Тема 13. Зображальні джерела.	4		2	2	
Тема 14. Специфіка відбору джерел в історичній науці та музеєзнавстві.	8	2		4	2
Тема 15. Музейна документація як джерело для вивчення музейного предмета.	8	2		4	2
Тема 16. Національне законодавство зі збереження всесвітньої культурно-історичної спадщини.	12		2	10	
Тема 17. Міжнародне право зі збереження світової природної і культурної спадщини.	12		2	10	
Разом за змістовим модулем 2	56	6	10	36	4

Всього годин	120	12	24	76	8
---------------------	-----	----	----	----	---

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ. (Семін.)	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Історіографія музейної справи					
Тема 1. Методи та методика історичного дослідження.	10		2	6	2
Тема 2. Становлення та основні підходи в історіографії музейної справи.	14		2	10	2
Тема 3. Зарубіжна історіографія музейної справи.	8	2		6	
Тема 4. Вітчизняна історіографія музейної справи.	6	2		4	
Тема 5. Дослідження окремих аспектів діяльності музеїв.	12		2	10	
Тема 6. Фахові видання музейної справи.	12		2	10	
Разом за модулем 1	62	4	8	46	4
Змістовий модуль 2. Джерела музейної справи.					
Тема 7. Музейне джерелознавство: загальні питання.	12	2		10	
Тема 8. Специфіка відбору джерел в історичній науці	16	2		10	4

та музеєзнавстві.					
Тема 9. Музейна документація як джерело для вивчення музейного предмета.	14	2		10	2
Тема 10. Національне та міжнародне законодавство зі збереження всесвітньої культурно-історичної спадщини.	16		2	10	4
Разом за змістовим модулем 2	58	6	2	40	10
Всього годин	120	10	10	86	14

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Опрацювати питання: "Що таке «історіографія»?".
Опрацювати питання: "Сучасний стан історіографії в Україні".
Опрацювати питання: "Репресоване музейництво".
Опрацювати питання: "Історіографія музейної справи. Світова практика".
Описати як Ви працюєте з етнографічним джерелом.
Описати як має відбуватися: "Атрибуція та експертиза творів мистецтва як джерело".
Скласти: "Науково-уніфікований паспорт пам'ятки культури".
Написати: "Протокол оцінки пам'яток культури".
Проаналізувати концепції "національного музею".
Опрацювати монографію М. Блока "Апология истории, или Ремесло историка".
Опрацювати питання "Твори художньої літератури як джерело для музейника"

6. ВИДИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання виконується у формі реферату за обраною студентом темою. У кінці виконаного завдання потрібно вказати опрацьовану літературу, перелік якої обов'язково повинен включати наукові публікації за останні три роки. Повнота висвітлення обраної теми визначатиме оцінку (максимально 7 балів).

Тематика індивідуально-дослідних завдань:

1. Історіографія до проблеми дипломного проекту студента.
2. Аналіз джерельної бази дипломного проекту студента

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль																Модуль ний контроль	Загальна кількість балів		
Модуль 1														Модуль 2	Модуль 3				
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2								ІНД 3	МРК		
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 0	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7			
	3	3	3	3			6	3		2	2	2			3	3	7	60	100

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
	для заліку
90 – 100	Зараховано

82 – 89	
75 – 81	
67 –74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Акуленко В., Мельничук О. Міжнародне право охорони культурної спадщини. *Український щорічник міжнародного права : наук. альм.* К., 2007. С. 135–168.
2. Блок М. Апология истории, или Ремесло историка. М., 1986. 256 с.
3. Булах Ю. Проблеми оцінки автентичності культурних цінностей із золота скіфського періоду. *Товари і ринки.* 2010. № 1. С. 90–97.
4. Вайдахер Ф. Загальна музеологія: Посіб. Львів, 2005. 630 с.
5. Горішевський П., Ковалів М., Мельник В., Оришко С. Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв. Івано-Франківськ, 2005. 64 с. : іл.
6. Грицкевич В. П. История музейного дела в мире (До конца XVIII в.) : Дис. ... д-ра культурол. наук : 24.00.03 : Санкт-Петербург, 2002. 18 с.
7. Довжук І. В. Основи музеєзнавства. Луганськ, 2008. 164 с.
8. Закон України „Про Національний архівний фонд та архівні установи” (2001). *Хрестоматія з архівознавства : навч. посіб.* К., 2003. С. 164–183.
9. Закон України про охорону культурної спадщини. *Відом. Верховної Ради України.* 2000. № 39. Ст. 333.
10. Іванченко Н., Тригуб В. Фонд розшуку культурних цінностей. *Музеї України.* 2008. № 2. С. 1.

11. Інструкція про порядок визначення оціночної страхової вартості пам'яток Музейного фонду України: Наказ Міністерства культури і мистецтв України № 325 від 13.07.1998 р. *Музеї України*. 2011. № 1. С. 4–5.

12. Копієвська О. Р. Загальні засади правового регулювання музейної справи в Україні. *Наше право*. 2008. № 1. С. 51–55.

13. Макарова Л. Н. Проблемы сотрудничества между музеями. *Справ. рук. учреждения культуры*. 2010. № 1. С. 94–97.

14. Микульчик Р., Слободян П., Діденко Є., Рак Т. Словник-довідник термінології музейництва. Львів, 2012. 128 с.

15. Міжнародна хартія з охорони й реставрації нерухомих пам'яток і визначних місць (Венеціанська хартія) URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_757. (дата звернення: 26.08.2018).

16. Музееведение. Музеи исторического профиля: Учебное пособие для вузов по спец. „История” / Под. ред. К. Левыкина, В. Хербста. Москва 1988. 431 с.

17. Музей як науково-дослідна установа / Авт.-уклад. : О. Л. Кагарлицький, С. Я. Івахно. К., 2005. 10 с.

18. Переміщення культурних цінностей через державний кордон та їх реституція як складова частина позитивного іміджу України. *Проблеми збереження музейної та архівної спадщини в сучасній Україні в контексті втрат Львівського архіву : допом. матеріали до “круглого столу”*. К., 2005. С. 108–112.

19. Про внесення змін до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом". *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 29. Ст. 392.

20. Про внесення змін до Положення про Музейний фонд України. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 року. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1007-2010-п>. (дата звернення: 25.08.2018).

21. Про затвердження методики грошової оцінки пам'яток. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2002 року. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1447-2002-п>. (дата звернення: 25.08.2018).

22. Про музеї та музейну справу: Закон України від 29.06.1995 № 249/95-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/249/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 25.08.2018).

23. Про охорону культурної спадщини: Закон України від 08.06.2000 № 1805-III. [URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1805-14>. – Назва з екрану (дата звернення: 25.08.2018).

24. Пуликовва И. В. Деятельность российских корпоративных отраслевых музеев. *Справ. рук. учреждения культуры*. 2010. № 6. С. 15–23.

25. Рутинський М. Й., Стецюк О. В. Музеєзнавство: Навч. посіб. К., 2008. 428 с.

26. Сапанжа О. С. Историография музеологии, музееведения, музеологии: К вопросу разделения понятий. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/istoriografiya-muzeologii-muzeevedeniya-muzeologii-k-voprosu-razdeleniya-ponyatiy#ixzz3yhsKjMpU> (дата звернення: 27.08.2018).

27. Тригуб В. Врятувати замок Попова : [Запорізька обл.]. *Музеї України*. 2007. № 4. С. 2–3.

28. Шевченко В. В., Ломачинська І. М. Музеєзнавство. Навч. посібн. для дистанційного навчання. К., 2007. 286 с.

29. Шестаков В. А. Квалификационные группы должностей музейных работников : спорные моменты. *Справ. рук. учреждения культуры*. 2008. № 10. С. 79–86.

30. Шестаков В. А. Процедура включения культурных ценностей в состав Музейного фонда РФ. *Справ. рук. учреждения культуры*. 2009. № 6. С. 5–19.

31. Ширко К. Н., Малышев Я. В. Нормативно-правовое регулирование музейного дела : [опыт Томской обл.]. *Справ. рук. учреждения культуры*. 2009. № 11. С. 35–42.

32. Шляхтина Л. М. Основы музейного дела: теория и практика. Учеб. пособие. М., 2005. 183 с.
33. Шулепова Э. А. Основы музееведения. М., 2005. 504 с.
34. Электронный банк музейных коллекций. *Справ. рук. учреждения культуры*. 2008. № 5. С. 21–22.
35. Юмашева Ю. Ю. Идентификационная маркировка предметов музейного хранения. *Справ. рук. учреждения культуры*. 2009. № 7. С. 24–32.
36. Юренева Т. Ю. Музееведение: Учебник для высшей школы. М., 2006. 560 с.
37. Яковенко Н. Вступ до історії. К., 2007. 376 с.
38. Якубовський В. І. Музеезнавство: Навч. посіб. Кам'янець-Подільський, 2010. 272 с. : іл.
39. Ясь О. В. Історіографія, як термін. *Енциклопедія історії України*: Т. 3: Е-Й / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. К., 2005. 672 с.: іл.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Поняття «історіографія».
2. Зміст науки. Предмет, об'єкт і завдання історіографії.
3. Німецька історична школа: стара і нова.
4. Школа «Анналів».
5. Історична антропологія.
6. Соціальна історія.
7. Виокремлення музеезнавства як науки.
8. Формаційний та цивілізаційний підходи періодизації історії музейної справи.
9. Територіальний принцип поділу історії музейної справи.
10. Проблема періодизації українського музейництва в історіографії.
11. Внесок ІСОМ у дослідження та узагальнення основних проблем музейної справи.
12. Дослідження історії музейної справи окремих країн світу.

13. Дослідження музеїв певного профілю.
14. Концепції «національного музею» в історіографічній літературі.
15. Роботи, присвячені відомим теоретикам і практикам музейної справи.
16. Фахові видання з музейної справи.
17. Поняття «джерело» в історичній науці та музеєзнавстві.
18. Класифікація історичних джерел.
19. Типологічна класифікація музейних джерел (З. О. Шмідт).
20. Групування джерел за систематизацією документаційного центру ЮНЕСКО-ICOM.
21. Словесні джерела.
22. Речові джерела.
23. Зображальні джерела.
24. Музейна документація як джерело.
25. Музейний предмет як джерело для історичного та музейного дослідження.
26. Схеми, карти, таблиці як джерела для вивчення музейної справи.
27. Наукові дослідження як джерело вивчення втрачених предметів.
28. Нові напрями у розвитку музейної справи: історіографія питання.
29. Національне законодавство зі збереження всесвітньої культурно-історичної спадщини та діяльності музеїв.
30. Міжнародне право зі збереження світової природної і культурної спадщини та діяльності музеїв.